

opornka²

16. 3. 2018

zpravodaj
přehledky
Setkání divadel
Malé jevištní
formy 2018

Vlastně se nic neděje

Aleš Linduška

Inaugurační fraška. Nezlobte se, že do divadla tahám politiku, ale nemohu jinak. Divadelní prkna pro mě vždycky byla místem svobody a tvoření. Pokud máme svobodu a demokracii, je tato myšlenka naplněna. Význam divadla jako média sice postupně klesá, ale divadlo stále zůstává zárukou kulturní a lidské kvality národa. Útok Miloše Zemana na veřejnoprávní médium a jeho zesměšňování studentských protestů proti jeho výrokům mi znovu potvrdily, jakou roli tu vlastně hraje náš současný prezident. Nenechme si to líbit a nebojme se proti tomu ozvat. Útoky budou pokračovat, pokud jim nebudeme čelit.

V podstatě se jakoby nic nestalo. Festival divadel nám přece nikdo nezakázal, peníze na kulturu jsou, herce nikdo nevyhazuje z práce a nezakazuje jim hrát ve filmech. To je pravda. Tato strategie omezování svobody a demokracie se už přežila, a proto musela být nahrazena skrytějším podobou totalitarismu ve společnosti, jedná se o bezbřehý populismus, kterému není nic svaté. Vulgarizace zásadních témat, jako jsou tolerance, pokora a lidskost ve společnosti, umožňuje populistům formátu současného prezidenta v přímém přenosu šlapat po těch nejcennějších hodnotách, na kterých musí stát základy každé zdravé společnosti.

Budou nám neustále dokola tvrdit, že diktát je potřeba, že svoboda je slabost, že blbec je ten, kdo má jiný názor, že být lidský znamená být hloupý.

Divadlo je v naší historii symbolem touhy po svobodě a sebeurčení, vždy také našlo mezi svými osobnostmi výrazné postavy, které se proti zvůli mocných dokázaly postavit. Stejně jako uspěl Shakespeare se svou hrou ve hře před očima tyрана, uspěli také Karel Čapek, Voskovec s Werichem nebo Václav Havel před očima buranských režimů minulých desetiletí. Také současné divadlo má sílu uspět a má osobnosti, které se nebojí postavit se zvůli mocných. Díky za to Dejvickému divadlu a mnoha dalším často opomíjeným divadelním scénám po celé republice. Díky za to také divadelnímu podhoubí, divadlu malých forem, které nezůstává stranou.

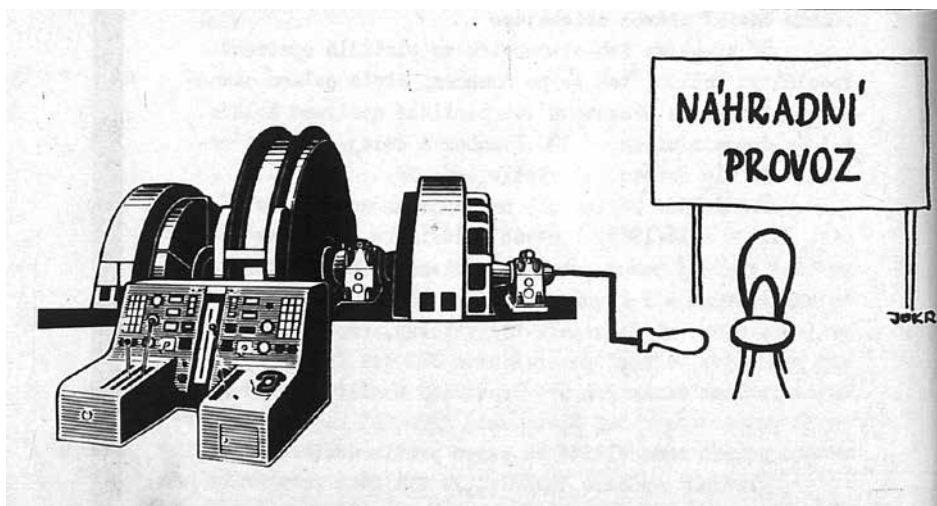
Pokud je nám neustále předkládáno, že nerespektujeme výsledky voleb, abychom zapomněli, že ti, co nám to tvrdí, nerespektují základní principy slušnosti ve společnosti postavené na ústavě a základních lidských právech, jsme úspěšně manipulováni. Hlas lidu, hlas boží! Tato věta zní jinak na jevišti demokracie a jinak na smetišti autokracie. Začal experiment řízený z Moskvy. Jak přesvědčit nenásilnou formou společnost, která uvykla pohodlnému životu v náručí unie, že černá je vlastně bílá a že to dobré je špatné. Totální mateční pojmu. Už ne cenzura, ale dre-

zura. Až budeme zase skákat, jak páni zapískají.

Nebojme se, divadlo nás učí mít odvalu zvednout hlas, pojmenovávat pravdu a odsuzovat lež. A je nás dost, kteří divadlu a historii rozumíme. Nenechme se přesvědčit, že vláda menšiny znamená vlastně vládu většiny, že vláda strachu je vládou rozumu. Mluvme o tom na divadle, mluvme o tom v hospodách, opakujme znovu na náměstích i v podhradí. Dokud nebudeme mlčet, neprohráli jsme. Ale nemysleme si, že o nic nepřicházíme, že nic nemůžeme ztratit, že blahobyť ke svobodě vlastně stačí. Nebuďme překrmené stádo, které žene strach.

Kdo hrál někdy divadlo, ví něco o tom, co je odvaha. Odvaha postavit se a říct: Ne! A nést důsledky. Odvaha postavit se šéfovi v práci, odvaha postavit se konzumu, odvaha postavit se strachu ze svobody. My jsme totiž tu opravdovou svobodu zatím nenašli. To je třeba připomínat, my ji stále hledáme. Svoboda končí tam, kde začíná pohodlí. Ti, kteří si vnitřní svobody skutečně váží, to vědí. Nevěřme vlku, který se nažral, že už nebude mít hlad. Znovu si ukousne, rafne a zatne zuby, dokud bude kam.

Nechtěl jsem vás děsit, jen trochu vyvést z klidu, do kterého sám často upadám. Svoboda slova a kouzlo divadla mi znovu dávají chuť o tom psát. Tak díky herci, díky jeviště, divadlo svět přec patří nám. Alespoň zatím!

Jiříkovo vidění

Jak se připravuji a těším na MJF

Jiří Jurečka

Každý rok se těším na festival divadel. Začne to někdy koncem října, kdy po prodělaných stresech krátce po sobotní půlnoci v M-klubu zapijeme s Karlem domácí malinovicí poslední číslo z posledních sil vychrleného zpravodaje Mezinárodního festivalu poezie (čtvrté ze tří, s bonusem osmi stran navíc). Na tradiční otázku, jestli se tu za půl roku sejdeme zase ve stejné sestavě na divadlech, odpovídám pokrčením rameny a váhavým „Možná...“ V duchu jsem ale zcela jednoznačně přesvědčen, že rozhodně NE. Jednak tohle redakční šilentsví jednou za rok stačí, druhak je mi jasno, že zatímco o poezii vždycky něco dalšího ještě nějak vypočítám, tak o divadle, se kterým se potkám pasivně zhruba dvakrát za rok, mě fakt už do konce života asi nic nového nenapadne. A tak je to dobře, proto se taky na MJF už příště ukecat nenechám.

Někdy v prosinci mě napadne, že pokud bych se čírou náhodou chtěl přece jenom na divadla podívat, měl bych začít hledat nějaké náměty na Jiříkovo vidění. Půl hodiny hledám náměty a utvrdím se v přesvědčení, že tento festival už mě nespátří.

Někdy v lednu si vzpomenu, že jsem slíbil pro příští festival poezie přepsat pár ukázek z knížky *Slza komsomolky, Čubčí pajšl a další recepty nápojů z krásné literatury*, abychom měli fóra na

příště a nemuseli se s tím štvát v redakci. Přepíšu odstavec a nemírně mě těší, že další festival mě čeká až na podzim, kdy se na Kulturní zařízení Valašské Meziříčí v zámku Žerotínů na křídlech veršů snesou poetické česko-moravsko-slovenské múzy. Jdu spát. Začátkem února se ujistím, že letos rozhodně nechci jít na MJF. Přesto mě napadne, že kdyby mě náhodou chtěl někdo ukecávat, tak by bylo fajn mít do fóra aspoň jedno Vidění, ať toho nemám tolik najednou. Při sledování dokumentu o Vladimíru Vysockém dostanu skvělý nápad, že použiju svoji diplomku a vytáhnu z ní nějaké povídání o tom, jak hrál Vysockij Hamleta. Parádní téma. Po hodině přípravy podkladů mi to začne být nějaké povědomé a ano, je to tak. Jiříkovo vidění 2012, Životní role: život. Tak to se úplně nepovedlo. Kašlu na to, stejně letos na divadla nejdu.

Vypustím to z hlavy a říkám si, že bych měl ve volné chvílce přepsat Čubčí pajšl.

Dne 28. února přichází, co jsem neočekával a čeho jsem se nebál. Liebesbrief z KZ, v e-mailové řeči vázaný. *Milej pane, už je to tu zas... Jubilejní Setkání netradičních divadel proběhne... bude potřeba vymyslet, napsat a vydat tři čísla zpravodaje... opět prosím o pomoc, o spolupráci, a snažím se doufat, že tu redakci zase nějak postavíme... Napiš prosím, zda*

můžeš a chceš opět strávit nezapomenutelné chvíle v redakci... s tříhodinovým zpožděním.

Co teď?? Samozřejmě odmítnu, nic nemám. Jak to nějak šetrně sdělit? Přemýšlím tak dlouho, až neodpovím a do rána na to zapomenu. Po týdnu telefonát, já ho zvednu, a co myslíte? No jo, do vlastního hnízda, do vlastního hnízda... Samozřejmě že jsem neodmítl.

Šak co už, ještě mám víc než týden.

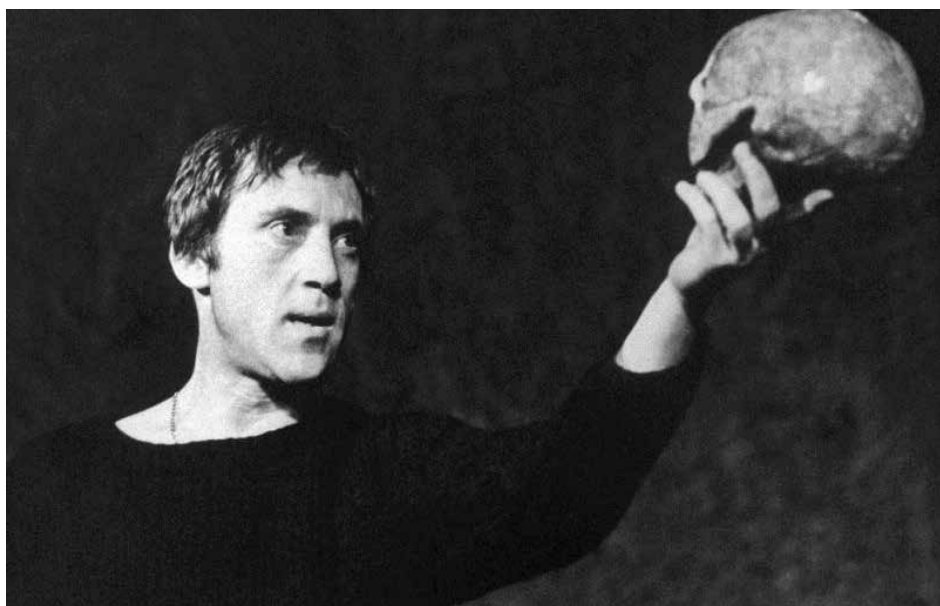
Skoro týden.

O víkendu to zvládnou.

V pondělí se pokouším objednat v olomoucké vědecké knihovně popularizační příručku *Strach z festivalů a jiné drobné fobie, které je obtížné sdílet s přáteli*. Jsou na ni ale rezervace až do května, takže jsem v loji. Definitivně.

V úterý odpoledne volá Karel. *„Jasně, Karle, dneska večer mám jediný volný den, který na to mám vyhrazený. Jasně že to bude. Do zítřka? Dneska mám vyhrazený čas na psaní. Bez obav, spolehni se...“* Himmelherrgotttonnerwetterkrumcajselement.

Vážení divadelníci, milí přátelé, dovolujeme si vám sdělit, že ve dnech 16. a 17. března 2018 se v Kulturním zařízení města Valašského Meziříčí uskuteční jubilejní čtyřicátý ročník festivalu Setkání divadel – Malé jevištní formy.

Vladimír Vysockij

Na „zdraví“ aneb na Slovičko s moderá- torem

Karel Prokeš

Nepřehlédnutelnou postavou ve víru vášnivých diskusí v přítmí meziříčských kaváren, kde se napříč generačním spektrem scházejí lidé ze zdejší divadelní i hudební scény, je stříbřovlasý mládenec, který před lety kde se vzal, tu se vzal... a najednou ho bylo všude plno. Na akcích M-klubu i větších přehlídkách v Kultur-

ním zařízení začínal v technické produkci, bez níž se žádný festival neobejde, a než jsme se nadáli, sám stál na prknech, která pro leckoho znamenají svět. Léta zde účinkuje s nejstarším a asi nejznámějším divadelním souborem a časem inicioval také vznik souborů nových. Na Setkání netradičních divadel ho nemůžete

minout. Bude nás totiž jako moderátor provázet celou přehlídkou od začátku až do konce.

Moderátorem Malých jevištních forem jsi byl už několikrát, uváděl jsi i koncerty na festivalu Valašský špalíček. Sám tady patříš ke „kulturním animátorům“ jako organizátor hudebních akcí v okolí Valmezu. Působíš v několika divadelních souborech, hraješ s rockovou kapelou... Stal ses „pevným bodem“ na kulturní mapě našeho města, ale přišel jsi k nám zdaleka...

Liberec, čili Reichenberg, ti připadá daleko? A víš, že je to páté největší město v republice?

Jasně že vím. Takže, jak ses sem dostal?

No... vlakem. Auto jsem tenkrát ještě neměl.

Tak jo, zeptám se jinak. Co a kdy libereckého rodáka přivedlo do Valmezu?

Odmala jsem tu trávil všechny prázdniny, měl jsem tu babičku a našel kamarády. Ti časem dospěli a jeden z nich mi nabídl práci... To bylo... téměř přesně před jedenácti lety. Ale vlastně předtím jsem tu ještě pracoval v keramičce. A když mě majitel vyhodil, odjel jsem trucovat do Skotska, Irska, Dánska a pak do Ameriky, abych byl co nejdál...

Všichni ti tu říkají Zdravee, to ale asi nemáš v občance...

Ne, přezdívku v občance nemám, ale myslím, že ani Bono nemá ten svůj pseudonym v cestovním pasu.

Trvale patříš k okruhu lidí kolem zdejšího M-klubu. Pamatuješ si tě z technické produkce festivalu Valašský špalíček a dalších přehlídek... Jak ses k tomu dostal?

No jo... to je otázka! Asi mě do téhle party přivedla kamarádka z tábora Lucie Redlová, která tu byla jako doma, neboť tenkrát v pokladně M-klubu pracovala její babička.

A co tě přivedlo, či kdo tě přilákal do divadla Schod?

Tak to vím přesně. Tam mě přilákala moje sestřenice Lucie Dvořáková, která ve Schodu hrála snad od čtrnácti let. Já ten soubor trochu znal a říkal jsem si, že tam nemůžu nic zkazít.

Ve Schodu jsi prý už dávno skončil, ale já tě viděl dva dny před zahájením téhle přehlídky ve vyprodaném M-klubu, hrál jsi se Schodem v představení A zase ty pohádky s hvěz-

dičkou. Tak, jak je to s tvým odchodem?

Skončil jsem v tom souboru už před pěti lety. Hraju už jen v těch „Pohádkách“ a rád bych šel pryč, ale furt na to chodí lidi a autor J. B. Vymětal připisuje další díly.

A jak to bylo s Propadlem a souborem Dopadlo?

To je hra Roberta Geislera, kvůli které při posezení ve zdejší hospůdce Přístav vznikl seriózní soubor Dopadlo. Já po těch letech klubových muzikálů se

Schodem chtěl konečně hrát v nějaké vážné činohře a filmový producent Milan Kuchynka měl ten text a toužil režirovat divadlo. A tak vznikl pražsko-meziříčský soubor, který se s tou inscenací dostal až do Divadla Na zábradlí... A to je docela legenda, ne? No, a tam jsme to také ukončili. V nejlepším přestat, že jo. Ještě si vzpomínám, že jsem ve své roli rozbíjel nábytek a Na zábradlí se mi povedlo jednu židli hodit mezi diváky do hlediště...

Pravidelně také „improvizuješ“ v souboru Valouny...

S Valouny improvizuujeme devět let a jsme součástí Improligy. Tenhle žánr stojí na krátkých gagových improvizacích. Mě ale baví delší improvizace, střední nebo longformy, to už je vlastně improvizovaný dramatický útvar, řekněme třeba čtyřicetiminutový kus. Vytvořit v tom formátu jakýkoli příběh, udržet napětí, aby nespadl řemen, to už je docela problém. Někdy to vyjde skvěle. A jindy zase ne.

Už jsme zmínili, že uvádíš programy Malých jevištních forem... Ale ty na přehlídce také hraješ, a ne jen v jednom představení...

Přehlídku uvádím společně s kamarádem Petrem Králem. On je taky herec. Na rozdíl ode mě vystudovaný. A hrává také na housle v naší kapele 4dogs.

A jistě, když už se ptáš, hraju tady i divadlo. Jednak v doprovodném programu, to je napsaná hra, pevný scénář, a musí se hrát přesně. A abych to vyvážil, s jinými herci budeme zase improvizovat.

A ještě prosím pár slov k tomu moderování. Využíváte s Petrem Králem ten „moderátorský prostor“ taky k nějakým improvizacím? Vnímáte tu úlohu jako „rolí“?

Řekl bych, že Petr to vidí jako roli a já jako improvizaci. Ale myslím, že oba jsme tu od toho, abychom diváky provedli přehlídkou a řekli jim něco o divadlech, která tu soutěží.

Malé zamyšlení nad politickým divadelním kabaretem

Pavel Stojar

Politický kabaret prožíval svůj velký rozkvět v období Výmarské republiky krátce před nástupem nacismu, tedy v mimořádně rozbourané přelomové době. Stojí za zamyšlenou, proč se v poslední době stále častěji tento formát objevuje i na tuzemských scénách. Doufejme, že dnes hlasům divadelníků budeme naslouchat lépe a pozorněji a nezvrhne se to tady, jako se tehdy stalo v Německu. Vždyť hlášky některých našich současných rádoby-politiků si s nacisty téměř nezadají...

Když je řeč o kabaretu, tak tím pochopitelně nemyslím formát, který před lety provozovala například televizní moderátorka Zuzana Bubílková, ale spontánní umělecký útvar motivovaný potřebou divadelníků vyjádřit se k aktuálnímu politickému dění. Vzpomeňme si třeba na Voskovce s Werichem, kteří byli legendami tohoto žánru u nás.

Zlínský Ovčáček

Aktuální oživení tohoto žánru zřejmě souvisí s dobou, která je zase poněkud vymknutá z kloubů. Pak nemohou mlčet ani divadelníci, kteří jsou jinak zahlceni velkými rolemi na svých domovských scénách a malými vedlejšími rolíčkami v nekonečných tele-
novelách nebo reklamách.

Typickým příkladem jsou dva kusy regionálního Městského divadla Zlín, které tuto scénu vyšvihly do hledáčku všech mainstreamových médií, diváků po celé republice a také potrefených politiků a jejich fanoušků. Řeč je pochopitelně o veleúspěšných představeních *Ovčáček čtveráček* a *Ovčáček miláček*, která v divadelních sálech, při přímých přenosech v kinech nebo na internetu viděly desítky tisíc diváků.

Přitom tenhle kousek původně vznikl před rokem a půl jen jako recese ředitele zlínského divadla Petra Michálka a několika „jeho“ herců. Tehdy vůbec netušili, co se strhne...

Text hry byl napsán za pouhé dva dny. Impulzem k inscenaci vzniklé v rekordně krátké době byly události kolem udílení státních vyznamenání v říjnu 2016 a hořký příběh pamětníka holokaustu Jiřího Bradyho v jeho vlasti. *„To, co se dělo kolem Bradyů, nám přišlo nejen trapné, ale i absurdní, k tomu se divadlo může vyjadřovat. Ovčáček čtveráček tak vznikl spontánně v reakci na dění kolem předávání hradních vyznamenání. V rekordním čase jednoho týdne herci představení nazkoušeli a premiéra byla v listopadu 2016. Text jsem napsal s použitím různých rozhovorů, článků a jedné hry Václava Havla,“* řekl ředitel Městského divadla Zlín Petr Michálek.

V hlavní roli mluvčího prezidenta se představil herec Marek Příkazký. Inscenace se dotýkala mnoha poněkud trapných Ovčáčkových mediálních výstupů, které průběžně sklízely odezvu hlavně na sociálních sítích. Hra se dotkla i známého prezidentova hledání údajného článku Ferdinanda Peroutky, které skončilo až u soudu, nebo zmatečného vystupování bývalého hradního protokoláře Jindřicha Forejta.

Původně měl mít nekorektní kabaret *Ovčáček čtveráček* jen premiéru a derniéru. Zájem diváků ale předčil všechna očekávání. Zlínské divadlo se s kabaretem dostalo na stránky předních magazínů i do renomovaných televizních talkshow. Enormní divácký zájem po celé republice se nakonec podařilo z velké části uspokojit přenosem derniéry z pražských Bohnic do více než stovky kin. Hru tehdy vidělo 17 652 lidí a tím Městské divadlo Zlín překonalo stávající divácký rekord přenosu Divadla Járy Cimrmana z roku 2012.

Ovčáčka čtveráčka v divadle během tří měsíců vidělo pět tisíc lidí. Přenos do kin tak jejich počet více než ztrojnásobil. Kabaret *Ovčáček čtveráček* hrálo zlínské divadlo pouhé tři měsíce, ale derniéru původně plánovalo mnohem dřív – už na výročí sametové revoluce 17. listopadu 2016. Jenže „legrace pro pár kamarádů“, jak

Ovčáček miláček – Marek Příkazký jako Jiří Ovčáček a Pavel Vacek jako Bohuslav Sobotka. Foto – Městské divadlo Zlín.

Ovčáček miláček – Zdeněk Julina jako Andrej Babiš a Marek Příkazký jako Jiří Ovčáček. Foto – Městské divadlo Zlín.

inscenaci charakterizoval režisér Michálek, napsaná za dva dny a připravená za nulové náklady ve volném čase herců během čtyř zkoušek, nečekaně zabrala.

Záznam Ovčáčka čtveráčka je volně dostupný na YouTube kanálu Městského divadla Zlín.

Kabaret pokračuje...

Děni na české politické scéně se ale vyvíjelo v neméně absurdním duchu i v roce 2017, a tak se pro zlínské divadelníky stalo natolik bohatým a neodolatelným zdrojem inspirace, že připravili pokračování veleúspěšného neko-rektního kabaretu Ovčáček čtveráček – tingl tangl Ovčáček miláček měl premiéru 31. srpna 2017.

Jako hradního mluvčího diváci opět viděli autentického Marka Příkazkého. Herci zase hráli jen s textem v ruce, protože vzhledem k vytížení v ostatních rolích měli jen pět zkoušek, navíc se text měnil podle toho, co se zrovna aktuálně dělo. Sedmdesát procent opět tvořily přepisy projevů, rozhovorů a tweetů.

Novými postavami byli Jiří Kajíněk, Bohuslav Sobotka nebo Jiří Čunek. Tito tři se dokonce přišli na představení osobně podívat! Seděl jsem při představení zrovna hned vedle Jiřího Kajínka (omi-

lostněného předtím Milošem Zemanem) a byl to dost divný pocit.

Jiří Ovčáček sice divadelníky na dálku pochválil, ale raději se nedostavil. Podobně jako Andrej Babiš, kterého s čapím hnízdem na hlavě excelentně ztvárnil Zdeněk Julina. „Na rozdíl od svých kolegů, kteří se své postavy snažili karikovat, jsem to já ani dělat nemusel. Tedy až na to hnízdo na hlavě... Stačilo věrně kopírovat slova a chování předsedy hnutí ANO,“ podotkl Zdeněk Julina. Pokud jste jej v inscenaci viděli, musíte mu dát za pravdu.

Ale to všechno si člověk uvědomil až později. Během představení na to kvůli salvám smíchu nebyl čas. I proto, že jako imitátoři byli zlíňští herci naprosto skvostní. Navíc, podobně jako jejich kolegové v pěvecké televizní show *Tvoje tvář má známý hlas*, museli zvládnout několik proměn do různých postav, ovšem během jediného večera a bez toho, že by za nimi stál celý tým trenérů, maskérů a kostymérů. Opravdu klobouk dolů!

„Znovu sestavě karikatur kraluje Jiří Ovčáček, snad už věrnější než prezidentův mluvčí sám, ale přesně vystižená je i dikce Andreje Babiše či vystupování moderátora Václava Moravce. Dojemně utrápený Bohuslav Sobotka se postará o jeden z vrcholů hříčky v kouzelném skeči,

kdy snad poprvé v životě, jen zkusmo a zlehka, udeří pěstičkou do stolu. A dokonale zvládnutá parodie televizního cyklu *Máte slovo s Michaelou Jílkovou* by stála i sama za investici do vstupenky,“ napsala Mirka Spáčilová na portálu iDnes, který vlastní právě zmiňovaný potravinářský, chemický a mediální magnát Andrej Babiš.

I s druhým kusem inspirovaným českou politikou se rozjel podobný kolotoč zájmu jako v předchozím případě. Zlínskému divadlu to přidalo na popularitě nevídaným způsobem. Ovšem stejně tak následovalo množství rozhořčených a nenávistných dopisů, e-mailů a komentářů na sociálních sítích. Znáte to, ty řeči o těch zhýčkaných umělcích, kteří žijí z práce a peněz jiných a nedovedou si ničeho vážít. Nejlíp poslat je do uranových dolů... Takových reakcí bylo až neuvěřitelné množství. Nezačíná to něco připomínat? Nevracíme se o třicet let zpátky? A možná víc než o třicet let...

Nemění se kabaret v drama?

Ta úvodní narážka na první polovinu třicátých let v Německu nebyla náhodná. Po dvou před-

staveních inspirovaných kauzou Ovcáček jsou totiž čeští „vlastenci“ ve střehu. Stojí za to se pozastavit ještě u jednoho počínu Městského divadla Zlín...

V únoru letošního roku totiž divadlo na svém komorním jevišti uvedlo scénické čtení mimořádného soudobého textu *Furianti*. Autorem komediální až groteskní hry je Hynek Skoták, sochař, výtvarník a publicista, který se v poslední době s úspěchem věnuje také psaní divadelních textů.

Furianti jsou napsáni v hanáčtině a vyprávějí o tom, jak reagují majitelé jednoho malého domku na vsi na Prostějovsku, když zjistí, že o jejich nevšedně vydlážděný dvorek projeví zájem židovská obec. Dlažba totiž pochází z někdejšího židovského hřbitova, odkud ji předci majitelů ukradli.

„Slyšel jsem reportáž o lidech, kteří souhlasili, že odprodají židovské náhrobky, po kterých na dvorku léta šlapali. Zasáhlo mě to jako blesk. A pak jsem ty lidi viděl na fotkách. Za ty ukradené stély chtěli víc. A ještě víc. Ten při-

běh je pravdivější, než bych si přál. Jména jsou fiktivní, ale tihle lidé tady žijí s námi. A částky bohužel souhlasí,“ říká Hynek Skoták o své hře.

Režisérkou byla Alexandra Bolfová, talentovaná studentka JAMU Brno. „*Na Furiantech mě fascinuje především to, jak mistrným způsobem dokázal autor přistoupit k tématu tak vážnému a v jistém slova smyslu i bolestivému, s naprostou lehkostí a nadšázkou, která působí to, že černý humor se stává ještě černějším, vyplňuje vakuum uvnitř postav. O to děsivější je míra autenticity rezonující kdesi v povzdálí historie nám ne až tak vzdálené, jak by se mohlo na první pohled zdát,*“ podotkla režisérka.

Zajímavý divadelní počín by se jistě odehrál bez většího zájmu veřejnosti, kdyby na adresu ředitele zlínského divadla Petra Michálka nedorazil poštou pozoruhodný dopis. Jestli máte citlivější povahu, raději následující odstavce vynechte...

„*Nebudete se židohovada navážet do Českých lidí v Prostějově. Vaše hra o židáckým hřbito-*

vě v Prostějově je židoteror, kterej vám tady nebudeme trpět, židáci tady nebudou poroučet a nařizovat, židáci tady jsou nežádoucí imigranti, který mají právo a povinnost okamžitě zmizet a to pryč nebo do plynu!!!! Každý pogrom na židy byl oprávněná a správná sebeobrana slušných lidí proti židoteroru a kořistění od židáků!!! Kdo z koho!!! Benzin je sviňa!!!! Pálí v ksichtě!!! To ví hovado Palach.“

Ten dopis jsem viděl, měl razítko Depo Liberec. Ostatně podobný hnus před časem obdržel ředitel Slováckého divadla Michal Zetel po vedení hry Fedora Gála *Přes ploty*. Počítám, že se brzo na divadelníky začnou pořádat hony...

A tak se hodně velkou oklikou opět vracím do Německa první poloviny třicátých, když bobtnaly nenávislné nálady a rozhodovalo se, kam se tato země a její lidé budou ubírat. Rozhodli se tehdy špatně, přestože i tehdy hodně z nich mělo jiný názor. A jak se dnes rozhodneme my?

Ředitel zlínského divadla Petr Michálek, který si od anonymního pisatele vysloužil přídomek „smradlavý židácký prase“. Foto – Městské divadlo Zlín.

Anketa

Adéla Juráňová

Co si myslíte o amatérském divadle?

Milena Uhříková
65 let, důchodkyně

Divadlo mám moc ráda, kdysi jsem měla sen, že budu stát na pódiu a hrát.

Petr Orság
49 let, řemeslník OSVČ

Myslím si, že je to dobrá věc, srdeční záležitost vystupujících, které to opravdu baví.

Adéla Petřeková
17 let, student GFPVM

V pohodě, ať si lidi dělají, co je baví.

Matěj Trochta
16 let, student GFPVM

Je to super způsob, jak se lidé můžou rozvíjet v oboru dramatiky.

Chtěli byste se nějakého vystoupení zúčastnit?

Milena Uhříková
65 let, důchodkyně

Určitě, ať už jako herec, nebo divák.

Petr Orság
49 let, řemeslník OSVČ

Jsem kulturní barbar, ale pokud by šlo o něco zajímavého, tak proč ne.

Adéla Petřeková
17 let, student GFPVM

Možná.

Matěj Trochta
16 let, student GFPVM
Klidně.

Co vás k divadlu přitahuje?

Milena Uhříková
65 let, důchodkyně

Celkově ta atmosféra, kostýmy, a hlavně i děj samotný. Přece bych nešla na nějakou pakárnu. Hrozně ale obdivuji herce, vypadají, jako kdyby ani neměli trému!

Petr Orság
49 let, řemeslník OSVČ

Asi kontakt mezi vystupujícím a divákem.

Adéla Petřeková
17 let, student GFPVM

Nevím, asi to, že to může být zajímavé nebo zábavné.

Matěj Trochta
16 let, student GFPVM

Ani sám nevím, mám rád celkově kulturu.

Dáváte přednost filmu nebo divadlu, a proč?

Milena Uhříková, 65 let, důchodce

Raději bych dala přednost divadlu, protože podporuje krásné společné zážitky.

Petr Orság
49 let, řemeslník OSVČ

Film je daleko dostupnější, ale divadlo je skutečný kulturní zážitek.

Adéla Petřeková
17 let, student GFPVM

Spíše filmu. Můžu si ho dopřát z pohodlí domova a kdykoli ho stopnout, a tak různě. V divadle nemusím vždy všemu rozumět, ať už se to týká mluvení, nebo pochopení kontextu.

Matěj Trochta
16 let, student GFPVM

Asi spíš filmu, protože mám hodně rád sci-fi a speciální efekty.

Jana Fusková
PHOTOGRAPHY

@ janna.fuskova@seznam.cz

☎ 734 537 125

f Jana Fusková PHOTOGRAPHY

📷 janafuskovaphotography

Co tě to napadlo? No přece divadlo!

Erik Zabrucký

MJF. Co znamená tato zkratka? Malé jevištní formy. Pořád nic? Co by to tak mohlo být? Pokud něco označíme jako „malé“, myslíme tím prostorově nevelké. To nám ale nic moc neprozradí, protože co vám připadá malé, mně může připadat velké. Tak tedy dále. Slovo „jevištní“ je dle mého přídavné jméno odvozené od slova „jeviště“, což je prostor, kde hrají herci. Ano, ti většinou mluví, máchají rukama a různě se šklebí. Jak se to jen jmenuje? Na mou duši, mám to na jazyku. Nic neříkejte, já si vzpomenu. Dobře, co jsou to ty „formy“?

Tento soubor pěti písmenek označuje vnější tvar či podobu, vzhled, popř. také způsob vyjádření. Ach jo. Připadám si jako soutěžící v pevnosti Boyard, který vylezl po těch točitých schodech za starým profesorem a nemůže přijít na hádanku, kterou mu tento moudrý muž položil. Nevelké místo, kde hrají herci, kteří se určitým způsobem vyjadřují? Ale no tak. Já na to přijdu. Aha! Je to divadlo.

Malé jevištní formy. Pro některé zapeklitý název, ale o to je krásnější. Divadlo je forma několika činností najednou. Musíte dbát stejně jako při recitaci na důrazy, intonaci a všechna ta odborná pojednání o hlasové výchově a navíc musíte gestikulovat, pohybovat se a publiku se odevzdat. Zkratka nechat na jevišti celou svoji maličkost. Diváci vás za to odmění potleskem. Je úplně fuk, jestli hrajete mírumilovnou maminku nebo pětinasobného vraha. Většinou zatleskají, když to tedy není vyložený propadák.

S tím souvisí další problém autorů: Jak poznat, zda se jejich výtvar bude divákům zamlouvat? Je to dlouhý proces. Večer jdete spát a zdá se vám sen. Skvělý sen. Když máte to štěstí a po probuzení jej váš mozek, který je zatížen spoustou jiných činností, ne-

vymaže, zjistíte, že je to skvělý námět na divadelní hru. Pak začíná tvrdá práce. Napsat scénář tak, aby dával hlavu a patu, hercům se dobře hrál a udělal s diváky to, co je napsáno ve vínku té hry. Někdy to valí a vaše prsty nestačí psát to, co hlava diktuje, ale jindy by zase prsty rády psaly, jenomže nemají co. To ale určitě znáte. Polibek múzy je holt nevyzpytatelný. Když dojdete ke konci a opravíte chyby, sháníte herce. Jelikož lidská fantazie nikdy nepřestane fungovat, autor sám si většinou představuje všechny své postavy. Jakým tónem hlasu budou promlouvat, jakou barvu budou mít jejich vlasy či jaký budou mít obvod pasu. Výběr herců je samozřejmě velice důležitý, protože jenom herci jsou ti, kteří udělají s autorovým dílem díru do světa. A když po neustále přetrvávající nerozhodnosti nakonec šáhnete po jednom z herců, z jednoho kolotoče seskočíte a na další nastoupíte. Chcete jim totiž vysvětlit, jak si danou postavu představujete. Máte na to právo! Nebo snad ne? Pokud herci chtějí hrát postavu jinak, než jim to autor zatím přátelsky vysvětluje, měli si napsat vlastní hru. Pokud dojde na obou frontách ke kompromisům, je možné, že vaše dílo veřejnost bude mít možnost spatřit. Potom se z vás stane manažer – obvoláváte kulturní domy a staráte se o propagaci vašeho kouzelného snu. Dlouho to nevychází, ale pak se nad vámi přece jenom někdo slituje (ať už bůh či výbor pro kulturu na venkove). A najednou – je to tady! Premiéra. Pochopí to někdo? Budou se lidé smát? A dá jim to, co jste chtěli, aby jim to dalo? Sál se začíná pomalu zaplňovat. Kromě vás jsou nervózní i herci. Aby ne, budou tuto hru hrát poprvé před hledištěm, které se, mezitím co nervózně přešlapujete, celé zaplnilo. Se zatměním v očích vylezete na jeviště, řeknete pár vět o hře a slezete zase dolů, do bezpečí. Nebudete vědět, co jste povídali. Budete v transu. A najednou to vypukne. Herci to zahráli výborně, zcela bez chybičky. Ale co publikum? Bude se jim představení líbit a přivítají ho s nadšením, nebo se setká váš výtvar s kritikou? Ano, tak už to bývá. Někdo se stane úspěšným a někdo ne. Kdo by se nestresoval, že?

Z představení *Helverova noc* v podání souboru Červiven Senior

17. BŘEZNA

ČAS	PŘÍPRAVA BOURÁNÍ	SOUBOR NÁZEV HRY	Šrámkův Písek Mladá scéna	DÉLKA HRY	MÍSTO
10:00 10:50	30 min. 9:30 15 min. 11:05	Divadlo 42° C (Valašské Meziříčí) „(p)okraj“	MS	50	M-klub
11:00 12:00	30 min. 10:30 10 min. 12:10	ČERVIVEN (Krnov) „Oskar a Škrtička z Languedocu“	ŠP	60	velký sál
12:15 12:45	10 min. 12:00 5 min. 12:50	Visceralis rete (Valašské Meziříčí) „PRAVDA !!!“	ŠP	30	M-klub
12:45 13:30	*	OBĚD	*	45	*
13:30 14:15	15 min. na 1 soubor	SEMINÁŘ	*	45	velký sál
14:30 15:00	35 min. 12:50 15 min. 15:15	NJ feat. Uhřík (Nový Jičín) „Půlka garáže“	ŠP	30	M-klub
15:35 16:05	20 min. 15:15 5 min. 16:10	Valaši v pohybu (Valašské Meziříčí) „7570_1“	ŠP	30	M-klub
16:30 17:00	15 min. 16:10 10 min. 17:10	Kufr a kohout (Štramberk) „Chlebičky“	ŠP	30	M-klub
17:30 17:55	15 min. 17:10 5 min. 18:00	PIVOŇ (Morava) „Pivoň ty voe!““	X	25	M-klub
19:00 20:00	60 min. 18:00 30 min. 20:30	LÁHOR/Soundsystem „Sexy den“	X	60	M-klub
20:15 21:30	15 min. na 1 soubor	SEMINÁŘ	*	75	velký sál
22:00	zvukovka: 20:30 – 21:30	doprovodný program: MUZIKANT KRÁLÍČEK & KVĚTY			M-klub

FESTIVALOVÉ MENU

Jelení guláš, houskový knedlík / pečivo	99 Kč
Kuřecí stripsy v sezamové krustě, pařížské brambůrky s jarní cibulkou	99 Kč
Vepřová krkovička na grilu, chléb, okurek	99 Kč
Smažený sýr, americké brambory, tatarka	99 Kč
Zeleninové rizoto	99 Kč

Kyselice, párky, pizza, ovoce, zelenina,
dezerty, čaj, espresso...

Oponku, zpravodaj festivalu Setkání divadel – Malé jevištní formy 2018, vydává Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, p. o.

Redakce

*Karel Prokeš – šéfredaktor,
Ondřej Smolka – sazba, grafika,
Pavel Stojar, Aleš Linduška,
Jiří Jurečka, Marek Adamík, Erik
Zabrucký, Adéla Juráňová*

Fotografka

Jana Fusková

Sekretariát redakce

Renata Bechná

Festival Setkání divadel – Malé jevištní formy 2018 pořádá Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, p. o., ve spolupráci s NIPOS Artama Praha za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Města Valašské Meziříčí. Sponzorem festivalu je firma CS CABOT.

<- S tématem dnešního zamýšlení Pavla Stojara nečekaně zarezonovaly i motivy ze hry Helverova noc divadla Červiven senior.